

Puheita Suomen kansalle. N:o 1.

PEKKA ERVAST:

PALAAMMEKO MAAN PÄÄLLE?

HELSINGISSÄ 1914
TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE
POSTIOSOTE: ÅGGELBY.

Painos 10,000 kpl.

Arvoisalle lukijalle:

Lähempiä tietoja kirjallisuudesta, joka selvittelee seuraavilla sivuilla esitettyä maailmankatsomusta, antaa pyydettyessä

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,
os. Åggelby.

Tampereella 1914,
Tampereen Sentraalikirjapainossa.

Palaammeko maan päälle?

Jumala vaiko perkele?

— Taisipa paholainen taas viedä syntisen sielun iankaikkiseen kadotukseen, arvelevat surkutellen hartaat uskovaiset, kun jumalankieltäjäksi tunnettu naapuri heittää henkensä. Ja siihen uskoon he jäävät, ellei pääse liikkeelle huhu, että pakanallismielinen naapuri olikin käyttänyt pappia kuolinvuoteellaan ja vähää ennen viimeistä hetkeään kääntynyt ainoaan autuaaksitekevään uskoon.

Ajatelkaa nyt tätä! Ihminen syntyi maailmaan ja eli täällä seitsemänkymmentä vuotta. Hänen järkensä oli lapsuudesta saakka uskolle uppiniskainen. Syntiä hän kyllä teki ja paljon erehdyksiä eläessään, mutta valistusta hän harrasti ja paikkakuntalaistensa aineellisen aseman kohottamista. Kun hän päivätyön lopetettuansa seiso i kuolemanportin edessä, aukeni sen takana hänelle iankaikkinen kadotus, koska hän ei ollut uskonut Jumalan armoon. Ajatelkaa tätä ja sanokaa minulle, millä nimellä on tällainen teko Jumalan puolelta kutsuttava! Minä kutsuisin sitä inhottavaksi julmuudeksi, vääryydeksi ja järjettömyydeksi.

Te sanotte, että Jumala on rakkaus, mutta todistaako iankaikkinen kadotus Jumalan rakkautta? Te sanotte, että Jumala on meidän Isämme, ja totta tosiaankin hän on, sillä me emme ole itseämme tähän maailmaan luoneet. Mutta missä on se maallinen isä, joka tuolla tavalla rankaisisi lapsiansa? Ei kenenkään maallisen isän sydän ole niin kova, että se kestäisi nähdä oman lapsensa ikuisesti kärsivän. Ja te luulette, että Jumalan isänsydän sitä kestäisi! Vielä kutsutte sitä jumalalliseksi vanhurskaudeksi ja oikeamielisyydeksi! Pois se, sillä se on Jumalan pilkkaamista! Jos Jumala on rakkaus ja vanhurskaus ja oikeus, silloin hän ei anna yhdenkään sielun hukkaa. Ja minä uskon, että Jumala on rakkaus. Mutta mikä on sen jumalan nimi, johon te uskotte?

Te sanotte, että Jumalan työt ovat viisaat. Ja totisesti ne ovat. Sillä jos me katselemme luontoa kokonaisuudessaan tai mitä tahansa luontokappaletta erikseen, jos katselemme suurta maailmankaikkeutta ja pientä ihmisruumiin maailmaa, huomaamme kaikkialla ihmeellisen järjestyksen vallitsevan. Kesä seuraa talvea ja talvi kesää kerran vuodessa. Yöt ja päivät varmasti vaihtelevat. Taivaankappalet kulkevat alusta saakka määrättyä latujaan. Kaikki tapahtuu niin säännöllisesti, että minuutilleen ja sekunnilleen voimme määrätä, milloin aurinko nousee kunakin päivänä ja missä kohdin milloinkin kukin tähti on taivaankannella. Pienet kasvinsiemenet ovat suuresti toistensa näköisiä, mutta kun ne maahan asetetaan ja siinä itävät ja kasvavat, nousee toisesta hyödyllinen ravintokasvi ja toisesta kaunis kukka. Ei koskaan erehdyksestäkään porkkanan siemenestä kasva ruusua eikä orvokin siemenestä koivua. Ja mikä ihmeellinen koneisto on ihmisen elävä ruumis! Kuinka viisaasti siinä kaikki on sommiteltu ja toisiinsa liitetty, kuinka monenlaisia toimintoja mahtuu vähälle alalle terveessä tilassa ollenkaan häiritsemättä toisiaan! Todella järkeä on kaiken tämän takana. Eikä se alkuvoima, joka maailman on liikkeellepannut, ole ollut älyä vailla. Mutta mitä järkeä ja mitä järjestystä olisi siinä, että verrattain lyhyen maallisen elämän perästä seuraisi iankaikkinen kärsimys? Vaikka ihminen olisi tehnyt syntiä koko elämänsä ja kieltänyt Jumalan ja kironnut olemassaoloaan ja harjottanut kaikkea pahaa, ei sittenkään mikään oikeus saattaisi vaatia, että hänen rangaistuksensa olisi loppumaton. Ei, se joka uskoo ikuisen kadotukseen, hän sillä uskollaan pilkkaa viisauden ja järjestyksen Jumalaa. Hän ei uskokaan Jumalaan, vaan perkeleeseen. Hänen jumalansa on paholainen, ja kaikeksi onneksi sitä paholaisjumalaa ei ole. Minä uskon rakkauden ja viisauden Jumalaan.

Niinkuin puu kaatuu.

Siellä täällä on ihmisiä, jotka eivät usko iankaikkiseen kadotukseen, koska se heidän mielestään on

järjetön oppi. Mutta kun ei heille toisenlaisesta Jumalasta ole mitään opetettu, he ovat lakanneet uskomasta Jumalankin ja jumalansanaan ja kaikkiin opetuksiin, joita uskonnon nimessä opetetaan. Siksipä he sanovatkin: turhaa ja mieletöntä on pelätä kuolemantakaisia, sillä ei kuoleman takana mitään ole. Kun ihmisen elämä loppuu, on kaikki lopussa. Niinkuin puu kaatuu metsässä, niin ihminen kuolee, eikä hänestä sitten ole muuta kuin tajuton ruumis jälellä. — Näitä ihmisiä kutsutaan materialisteiksi, koska heidän uskonsa mukaan materia eli aine on kaiken elämän alku. He kieltävät hengen ja sanovat: sielu on vain lausetapa, ei sitä ole olemassa itsenäisenä oliona. — Kun ihmisen ruumista leikataan, he sanovat, ei tule sielua missään näkyviin. Missä se siis on ja mikä se on?

Näistä ihmisistä minä sanoisin, että he ovat lyhytnäköisiä ajattelijoita. Heidän todistelunsa ontuu. Vika ei ole sielun, kun eivät sielua silmillään näe. Minkälainen on teidän sielunne elämä? Se on tunteissa, ajatuksissa, tahdonilmauksissa, toisin sanoen näkymättömässä. Ruumiimme ainoastaan välittää sielullisia elonilmauksia. Puheemme avulla tuomme ilmi, mitä sielussamme ajattelemme, mutta eivät ajatuksemme sinään ole näkyviä toisen ihmisen silmälle. Rakkautemme kehottaa meitä palvelemaan rakastamaamme olentoa, mutta sittenkin tämä rakkautemme osotus on mielestämme puutteellinen, ja huudahdamme: oi, jos voisin näyttää sinulle, mitä rakkautta sydämessäni liikkuu! Kaikkihan me tiedämme, että me itse sielullisesti olemme näkymättömiä olentoja. Näemme toisistamme vain ruumiillisen haahmon, mutta emme todellista ihmistä, joka tuon haahmon sisällä ajattelee ja tuntee, himoitsee ja tahtoo, rakastaa ja vihaa. Emme itsekään saata nähdä omaa minuuttamme. Aina se pakenee käsistämme, jos koetamme siihen tarttua. Me saamme vain kiinni omista ajatuksistamme ja tunteistamme, mielihohteistamme ja mielikuvistamme, mutta sielumme pohjalla piilevä salaperäinen minuus se on aina yläpuolella hapuilevia yrityksiämme tunkea sen olemukseen. Tämän me tiedämme, me tiedämme, kuinka henki on todellisuutta ja kuinka se todellisuutena on aineen vastakohta. Me tiedämme, että se kuuluu omaan maailmaansa, vaikka se tässä näkyväisessä maailmassa ilmenee aineellisen ruumiin välityksellä. Mutta kuinka olisimme niin lyhytnäköisiä, että kieltäisimme hengen olemassaolon? Pois se! Aine ei ajattele, aine ei tunne, ellei ole ajattelija ja tuntija aineen takana.

Väärin, väärin on sanoa, että ihminen sielullisena olentona on lakannut olemasta silloin kun hänen ruumiinsa kuolee. Ruumis on kulunut kelpaamattomaksi, eikä sielu voi sitä enää käyttää. Mutta sielullisena olentona ihminen on olemassa kuoleman jälkeen. Siinä uskovaiset ovat oikeassa, siinä materialistit erehtyvät.

Jälleensyntyminen.

Mutta tiedätkö: uskovaisten katsantokanta kuolemantakaisista oloista ei olekaan ainoa! Kyllä niistä asioista ajatellaan toisellakin tavalla tämän maan päällä.

Tahdon nyt kertoa teille, mitenkä minä uskon.

Kun ihminen kuolee, hän jättää näkyväisen ruumiinsa kelpaamattomana käyttövälineenä ja on olemassa näkymättömässä maailmassa sielullisena olentona. Tässä uudessa olotilassa hän nyt viettää jonkun aikaa, tavallisesti paljon pitemmän aikaa kuin hänen maallinen elämänsä kesti. Tässä tilassaan hän on sekä onnellinen että onneton riippuen siitä, millä tavalla hän maan päällä oli elänyt. Hänen tilansa saattaa siis olla kärsimystä, jos hänen ajatuksensa, tunteensa ja tekonsa maan päällä eläessään olivat olleet itsekkäitä ja syntisiä. Mutta mikäli hän oli eläessään sydämeästään rakastanut ihmisiä ja kaikkea hyvää ja kaunista sekä järjellään etsinyt totuutta ja ihaillut luonnossa ja elämässä näkyvää jumalallista viisautta, sikäli hän on onnellinen kuoleman jälkeen. Tarkotukseni ei kuitenkaan ole puhua näistä asioista tällä kertaa. Mainitsin nämä seikat vain ohimennen, sillä huomionne tahdon varsinaisesti kiinnittää seuraavaan merkilliseen kohtaan.

Kun ihminen on viettänyt aikansa kuolemantakaisessa olotilassa, hän palaa takaisin maan päälle syntyen taas uuteen ruumiiseen ja alkaen taas uuden elämän lapsuuden kätkyestä vanhuuden hautaan. Ajatelkaa tätä. Me kuolemme pois tästä maailmasta syntyäksemme tänne jälleen. Ja vielä lisäksi: menneisyytemme on sama kuin tulevaisuutemme. Kun nyt synnyimme maan päälle, emme tulleet tänne ensimmäistä kertaa. Tulimme tänne kuolemantakaisesta maailmasta, ja ennenkuin siihen olimme joutuneet, olimme eläneet maan päällä. Tällä tavalla olemme jo monen monituista kertaa kulkeneet syntymän ja kuoleman porttien läpi ja tulemme edelleen niin tekemään. Ja tätä asiaa kutsutaan ihmisen jälleensynty miseksi. Ihminen on jälleensyntyvä henki. Ihmisen henki ruumistuu kerta toisensa perästä.

Ja nyt minä kuulen kaikkien hämmästyneinä kysyvän: mitä järkeä tämmöisessä jälleensyntymisessä on? Vieläkö uudestaan pitäisi joutua tänne surunlaaksoon? Eikö yksi elämä jo riitä? Ja uskovaiset vielä päättään pudistaen lisäävät: mitä oppia tämä on? Eihän sitä jumalansanassa ole, eikä Jeesus sitä opettanut.

Elämän päämäärä.

Kuulkaa nyt ensin, mitä järkeä siinä on! Jos yhden maallisen elämän perästä seuraisi ikuinen autuus tai ikuinen kadotus, silloin Jumala olisi julma tyranni, joka toisia ansaitsematta suosisi, toisia sortaisi. Jos ei mitään olisi olemassa kuoleman jälkeen, vaan ihmisen elämä siihen loppuisi, silloin ei olisi ihmisen elämällä mitään tarkotusta. Ja silloin järkevää Jumalaa ei olisi olemassa. Edellisessä tapauksessa olisi siis maailma oikullisen itsevaltiaan hallitsema, jälkimäisessä tapauksessa järjettömän sattuman vallassa. Mutta kun uskomme, että Jumala on rakkaus ja järki, silloin ymmärrämme, että ihmisen elämäkin on järjestetty niin, että siinä järjellinen tarkotus ilmenee.

Mikä järjellinen tarkotus ilmenee ihmisen elämässä, jos hän on jälleensyntyvä henki? Silloin hänen elämällään voi olla päämäärä, johon ihminen saattaa pyrkiä, ja päämääräpä sillä onkin, päämäärä, joka on ilmaistu seuraavissa Jeesuksen sanoissa: olkaa täydelliset, niinkuin teidän taivaallinen Isänne täydellinen on.

Te uskovaiset, teidän luotate Jeesuksen sanoihin. Teidän uskotte, ettei hän noita edellämaintuitakaan sanoja turhaan lausunut. Kun hän sanoi: olkaa täydelliset, hän todella tarkoitti, että meidän pitäisi tulla täydellisiksi, toisin sanoen taivaallisen Isän kaltaisiksi eli siis semmoisiksi, joissa rakkaus ja viisautus täydellisinä ilmenevät. Jeesus Kristus oli semmoinen ihminen. Hän oli täydellinen, niinkuin hänen taivaallinen Isänsä oli täydellinen. Hän sanoi: Isä ja minä olemme yhtä. Mitä Isäni tekee, sitä minäkin teen. — Hänen sanansa olivat viisaita, auttavaisia, rakkautta uhkuvia. Ja hän sanoi meille toisille: seuratkaa minua. Tehkää, mitä minä teille käsken, rakastakaa toisianne, niinkuin minä olen teitä rakastanut, tehkää toisille, mitä te tahdotte että toiset teille tekisivät. — Näin hän sanoi ja tarkoitti mitä hän sanoi.

Katsokaa nyt ympärillenne! Noudattavatko ihmiset Jeesuksen neuvoja? Osaavatko he edes niitä noudattaa? Helppoa on sanoa: ole täydellinen, mutta onko yhtä helppo olla täydellinen? Paljon ihmisiä on, jotka eivät oikeastaan tiedäkään tuosta Jeesuksen kehotuksesta, ainakaan eivät ole tulleet ajatelleeksi, että sitä todella pitäisi noudattaa. He eivät siis tiedä mitään elämän päämäärästä. Paljon on myös ihmisiä, jotka tuntevat tuon Jeesuksen käskyn tai ainakin sisässään tietävät, että heidän pitäisi elämässään kasvattaa itseään siveellisesti, älyllisesti, taiteellisesti j. n. e. He koettavatkin rehellisesti pyrkiä, mutta mitä voivat sanoa saavuttavansa? Kun he elämänsä loppupuolella katsahtavat taaksepäin, muistavat nuoruutensa ihanteita, ajattelevat hyviä päätöksiään, niin he kaikki tunnustavat: pientä on ihmisen saavutus. — Todellakin pientä, ja sentähden meidän syystä täytyy kysyä: siihenkö kaikki yritys loppui, turhako oli kaikki pyrkimys, eikö mitään uutta tilaisuutta anneta ihmiselle, eikö uudestaan hän saisi voimiaan mittailla?

Ja siksiipä uskovat monet ihmiset ja kaikkina aikoina ovat uskoneet monet ihmiset ja minä nyt niiden joukossa uskon, että uusi tilaisuus ihmiselle suodaan. Mitä emme tänään osaa, sen voimme huomenna

oppia. Elämä ja kuolema vaihtelee ja päivä ja yö. Yöllisen levon jälkeen alotamme päivän työn uudestaan ja jatkamme siitä, mihin eilen lopetimme. Yhdessä elämässä voimme tosin vähäsen oppia täydellisyiden pitkää läksyä, mutta kun seuraavassa saamme jatkaa saman läksyn oppimista, on varma toivo siitä, että kerran tulevaisuudessa olemme läksyn kokonaan oppineet ja elämän päämäärän saavuttaneet ja tulleet täydellisiksi, niinkuin meidän taivaallinen Isämme on täydellinen. Ja tämän pitkän läksyn oppiminen on mahdollinen jälleensyntymisen avulla.

Olemmeko unohtaneet entiset ruumistuksemme?

— Onhan tuossa jälleensyntymisaatteessa järkeä, niinkuin sinä sitä esität, mutta onko silti sanottu, että se on totta? Mielestämme pitäisi ihmisen muistaa ennen olleensa maan päällä, jos jälleensyntyminen on tosi! Niin te sanotte, ja mitä minä tähän huomautukseen vastaan? Väitän aivan yksinkertaisesti, ettemme olekaan unohtaneet entisiä ruumistuksiamme, vaan että niiden kokemukset ovatkin meillä hyvässä muistossa. Vai kuinka te selitätte, että me ihmiset olemme niin erikaltaisia ja niin eri kyvyillä varustettuja jo syntyessämme tähän maailmaan? Toisella ihmisellä on taipumusta pahaan, johon toinen ei tunne mitään vetoa. Toinen ihminen on luonnostaan armelias, toinen kovasydäminen. Toinen ihminen on suurilla hengen ja älyn lahjoilla varustettu, toinen järkensä puolesta sangen vähän kehittynyt. Toinen on taitelijasielu, jonka silmä näkee kauneutta kaikkialla, toinen tuskin ymmärtää kauneutta ollenkaan. Luuletteko, että Jumala on luonut meidät niin erilaisiksi? Uskotteko, että Jumala on suosinut toista enemmän kuin toista? Uskotteko, että Jumala asettaa toisen ihmisen kovemmille koetuksille kuin toisen? Pois se! Vai luuletteko, että ihminen on vanhemmiltaan perinyt kaikki taipumukset ja kyvyt, mitkä hänellä on? Silloinpa ei ihminen olisikaan vastuunalainen mistään. Ei hän mitään siihen voisi, että hän pahaksi on syntynyt. Eikä hänellä olisi mitään tosi-inhimillistä rehellistä iloa siitä, että hänellä on luonnollisia taipumuksia hyvään.

Ei, meidän erilaisuudessamme piilee muistomme menneisyydestä. Meillä on määrättyt kyvyt sentähden että olemme ne ennen eläessämme itsellemme hankkineet, meillä on määrättyt taipumukset pahaan sentähden ettemme ole niitä taipumuksia itsessämme vielä voittaneet. Minkä me olemme oppineet, sen me osaamme. Kun esimerkiksi olemme ennen kokeneet, että juopuminen on turmiollista meille itsellemme ja ympäristöllemme, kun olemme pyrkineet siitä paheesta vapaiksi, silloin on nyt tällä kertaa syntyessämme sielussa luonnollinen vastenmielisyys väkijuomia ja niiden väärinkäyttöä vastaan.

Tämä on se menneisyyden muisto, mikä on kaikilla ihmisillä. Muunlainen jälleensyntymisen muisto olisi useimmiten haitaksi. Jos tarkasti muistaisimme kaikki ne vaikeudet ja kärsimykset, joiden läpi olemme käyneet hankkiessamme itsellemme jonkun kyvyn, olisi tämä ehkä useimmiten esteeksi vastaiselle kehityksellemme. Otetaan esimerkki nykyisestä elämästämme. Ei kukaan meistä muista, millä tavalla hän oppi puhumaan. Emmekä sitä muistoa pyydäkään. Iloitsemme vain siitä, että osaamme käyttää kieltämme ilmaisemaan ajatuksiamme. Jos meidän täytyisi muistaa, mitä kaikkia vaikeuksia äänijänteillämme, kielellämme ja huulillamme oli voitettavana, ennenkuin opimme niiden avulla puhumaan, olisi puheemme varmaan vielä tänä päivänä toivotonta änkytystä. Oppimisen yksityisseikat on unohdettu, mutta muisti piilee opitussa kyvyssä. Niin jälleensyntymismuistimmekin elää luonteemme ominaisuuksissa, taipumuksissamme, lahjoissamme, kyvyissämme.

Toinen seikka on, että täydellisyiden tiellä pitkälle päässyt ihminen saattaa seikkaperäiselläkin tavalla muistaa menneisyytensä. Monet viisaat ihmiset ovat muistaneet, milloin ja missä ovat ennen eläneet. Kyllä Jeesuksellakin oli siitä tietoa.

Kielsikö Jeesus jälleensyntymisen?

— Mitä, eihän Vapahtaja opettanut jälleensyntymistä! huudahtivat uskovaiset jo äsken.

Niin, evankeliumeista päättäen hän ei tosin sitä suorastaan opettanut. Mutta huomatkaa: hän ei liioin sitä kieltänyt. Päinvastoin näkyy evankeliumeista, että hän piti sitä aivan luonnollisena asiana.

Muistattehan seuraavan kertomuksen. Jeesus kysyi opetuslapsiltaan: kenenkä ihmiset sanovat minun olevan? — Toiset sanovat, että sinä olet Elias, toiset sanovat, että sinä olet Jeremias tai joku muu profectoista. Ajatelkaa tätä vastausta! Tiesiväthän opetuslapset yhtähyvin kuin kaikki muut ihmiset, että Elias samoin kuin Jeremias ja muut profectat olivat aikoja sitten kuolleet. Kerrassaan järjetön olisi ollut koko puhe siitä, että Jeesus oli toinen tai toinen profectoista, elleivät opetuslapset ja juutalaiset yleensä olisi pitäneet mahdollisena, että Jeesus oli joku profectoista jälleensyntyneenä.

Ja muistattehan, mitä Jeesus opetuslapsille tästä huomautti? — Minä en omasta puolestani ole yksikään noista profectoista. Mutta yksi näistä profectoista on syntynyt jälleen tähän aikaan. Elias on tullut takaisin Johannes Kastajan haahmossa.

Mitä muuta tämä on kuin selvä todistus seuraavista seikoista: a) Jeesus ei kieltänyt jälleensyntymisen mahdollisuutta enemmän kuin hänen opetuslapsensa ja muut juutalaisetkaan; b) päinvastoin Jeesus puolti sitä luonnollisena elämänlakina, ja c) vieläpä hänellä oli jälleensyntymisen salaisuuksista niin elävä tieto, että hän ei ainoastaan itsestään, mutta toisestakin ihmisestä, Johannes Kastajasta, tiesi, kuka hän ennen oli ollut.

Sanon sentähden lopuksi: pohtikaa tätä asiaa, sekä uskovaiset että materialistit. Niin tekemällä ette joudu huonoon seuraan.
